SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 176. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 16, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ВЕРЕСНЯ 1993. Ч. 176. РІК C.

Вшанували пам'ять жертв голоду в Україні

Київ (УНІАР) — Тут у неділю, 12-го вересня, кілька тисяч мешканців і гостей столиці України зібралися на Софійській Площі, щоб вшанувати пам'ять мільйонів людей, які загинули під час Великого голоду 1932-33 років. На площу прийшли керівники держави делегації з областей та закордонні гості. Скорботне слово виголосив Президент України Леонід Кравчук. „Ці дні стали днями нашої пам'яті і нашим покаянням перед тими, хто загинув, що так довго Україна не змогла сказати правду про ту страшну сторінку нашої історії. Сьогодні ми вклоняємося тим, хто загинув мученицькою смертю. Вшануймо їх пам'ять, вшануймо поіменно. Об'єднаймося в ім'я великої мети — побудови вільної, незалежної демократичної України". — сказав Л. Кравчук.

Під сумний передзвін відбувся жалобний Молебень, а по закінченні учасники його пішли хресним походом із засвіченими свічками на Михайлівську Площу до пам'ятного знаку жертвам голоду. Освячений пам'ятний знак відкрив Президент України. Освячено й відкрито також пам'ятний знак в Лубнах Полтавської области.

Як відомо, 60-річчя голодомору відзначалося в Україні вже від початку року. Основні ж відзначення Днів Скорботи прийшли 7-го — 12-го вересня, коли по всіх містах і селах та в Республіці Крим відкрилися виставки документів, фотографій, книг, а також показ кінострічок про трагічні події 30-их років.

У Києві 9—10-го вересня відбулася міжнародна конференція на тему „Голод 1932-33 років в Україні: причини і наслідки". Професор історії Тарас Гунчак представив книгу Роберта Конквеста „Жнива смутку", а сам автор виступив на українському радіо, де відповідав на запитання українською мовою та розповів як вразила його трагедія українського народу під час досліджень і це спонукало написати книгу.

Історико-документальна виставка в столичному Українському Домі містить архівні документи пленумів ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)У, РНК УССР (Рад народних комісаріятів), місцевих партійних комітетів та виконавчих комітетів рад, доповіді, інформації органів державної безпеки, прокуратури, листи громадян, фотоматеріяли 1929-33 років, наукову і публіцистичну літературу, що була надрукована за кордоном . У шістьох розділах розкриваються конкретні факти, свідчення про голодомор на тлі широкомаштабного політичного терору, який проводила ленінсько-сталінська диктатура проти українського народу. Протягом двох днів тут виступили багато науковців з України й діяспори, а також свідки тих страшних подій.

У палаці „Україна" 11-го вересня відбувся вечір скорботи, присвячений 60-річчю Великого голоду з участю відомих громадських діячів, представників партій, організацій, представники різних церков, гості з-за кордону. Вечір перетворився в народний трибунал над винуватцями й організаторами геноциду проти українського народу. Завершив вечір скорботи „Реквієм", автори якого Дмитро Павличко та Євген Станюкович. Виконали оркестра і хор Театру Опери і Балету ім. Т. Шевченка.

У Будинку Письменників України відбувся з'їзд асоціяції дослідників голоду-геноциду 1932-33 років, в якому взяли участь представники всіх областей України, а також із ЗСА. Учасники з'їзду постановили продовжити працю, започатковану Лідією і Володимиром Манякамки, над розсекреченням архівних документів КПСС, щоб назвати імена не лише загиблих, але й катів.

Спілка Офіцерів закликає до виходу із СНД

Київ (УНІАР). — Тут 13-го вересня Спілка Офіцерів України ухвалила заяву з приводу підписання протоколів у Ялті під час кримської зустрічі президентів України і Росії. У заяві міститься вимога 24-го вересня на зустрічі керівників держав СНД заявити про вихід України із СНД.

Офіцери вимагають негайного скликання Верховної Ради України з метою денонсування підписаних протоколів щодо продажу української частини Чорноморської фльоти і перегляду статусу України як без'ядерної держави. Офіцери вважають неприпустимим входження України до будь-яких союзів, які завдали б шкоди українській державі. СОУ закликає провести з Росією переговори при міжнародному посередництві про виведення з українських територіяльних вод і українських територій Російської фльоти і російських військ.

Спілка офіцерів виступає на захист міністра оборони Костянтина Морозова і вимагає резиґнації голови Служби Безпеки України та міністра внутрішніх справ.

Моряки підтримують ялтинські домовлення

Севастопіль (УНІАР). — Командуючий об'єднаної Чорноморської фльоти адмірал Едуард Балтін надіслав телеграми президентові Росії Борісу Єльцину і Президентові України Леонідові Кравчукові, а також голові Верховної Ради Росії Руслану Хасбулатову та голові Верховної Ради України Іванові Плющеві. Е. Балтін пише, що стан на Чорноморській фльоті стабільний, фльота є керованою і спроможною до бойових дій. Повідомляє, що переважна більшість офіцерів, мічманів, старшин, матросів підтримують плян, що намітився на міждержавних переговорах про долю Чорноморської фльоти.

Збори офіцерів надводних кораблів ухвалили звернення до президента Росії Б. Єльцина, голови парляменту Росії Р. Хасбулатова і міністра оборони Росії Павла Ґрачова у якому закликають їх виявити стійкість і послідовність у відстоюванні ухвалених рішень.

Згідно з повідомленнями деяких газет, до Севастополя мають намір приїхати головнокомандуючий Військово-морської фльоти Росії адмірал Фелікс Ґромов, його перший заступник адмірал Ігор Касатонов, міністер оборони Росії генерал армії Павел Ґрачов. Однак у міській адміністрації про це нічого не знають. Командування Української фльоти також не отримало офіційного повідомлення про візиту російських гостей.

Відбулася презентація Києво-Могилянської Академії

Київ (УНІАР). — Тут 7-го вересня відбулася презентація Університету „Києво-Могилянська Академія" (УКМА) для дипломатичного корпусу в Україні. Після міжнародної наради експертів ЮНЕСКО, яка відбулася в травні 1992 року і підтвердила статус УКМА як міжнародного незалежного університету, ця акція проведена з метою підтвердити і закріпити звання університету як осередку міжнародного наукового та культурного спілкування.

Університет підписав договори про співпрацю з чільними університетами світу, серед яких Гарвардський, Оксфордський, Прінстонський, Пенсильванійський університети та інші.

На першому курсі трьох факультетів УКМА будуть навчатися 290 студентів, з них 100 на гуманітарому, 69 — на природничому та 121 на суспільному факультетах. Разом з другокурсниками в УКМА навчається 481 студент. Окрім громадян України, відвідують лекції студенти з Італії, ЗСА, Польщі. Студенти навчаються за системою, що увібрала досвід кращих університетів ЗСА та Европи.

Вибухнула піч

Дніпродзержинське (УНІАР) — Тут 7-го вересня стався вибух в доменній печі ч. 7 Дніпровського металюрґійного комбінату. Доменна піч перетоплює сталь. В результаті вибуху три особи загинули, дві пропали безвісти і ще 29 осіб отримали тяжкі поранення. Піч була зупинена на дві доби через відсутність сировини.

Коли о год. 10-ій ранку 7-го вересня її переводили на робочий режим, несподіваний вибух потряс комбінатом. Урядова комісія, очолювана Василем Євтуховим розслідує причини.

У день похорону загиблих, 10-го вересня, в Україні було проголошено День Жалоби. Президент України Леонід Кравчук висловив глибоке співчуття родинам загиблих робітників.

Світ схвалює підписання ізраїльсько-палестинської угоди

Париж. — Досягнуті між Ізраїлем і Палестинською визвольною організацією домовлення про створення палестинської автономії в секторі Ґази і місті Єрихоні — це „тріюмф смілої політики" і „прекрасна наука того, що в житті завжди є місце для надії". Про це заявив міністер бюджету і офіційний представник уряду Франції Ніколя Саркозі, виступаючи на французькій телевізії. Разом з тим, підкреслив Н. Саркозі, на шляху комплексного близькосхідного врегулювання „ще не досягнуто остаточного результату".

Лондон. — Палестинсько-ізраїльська угода про введення автономії в секторі Ґази і в районі міста Єрихону, на західньому березі ріки Йордан, за своїм значенням прирівнюється до падіння „берлінської стіни". Таку думку висловив у Брюсселі англійський міністер закордонних справ Даґлас Гирд. Тепер, додав він, треба успішно реалізувати досягнуту угоду. За словамиг голови англійської дипломатії, з точки зору забезпечення більш широкого процесу мирного урегулювання на Близькому Сході не менш важливі нові політичні домовлености між Ізраїлем й іншими арабськими державами. Раніше цю угоду вітав прем'єр-міністер Джан Мейджор, який у розмові з журналістами назвав документ про взаємне визнання Ізраїля і ПВО „знаменним проривом".

Вашінґтон. — Всесвітній банк розповсюдив рапорт з оцінкою економічної ситуації арабських територій, які контролює Ізраїль, — західнього берега ріки Йордан і сектора Ґази. У доповіді підкреслюється необхідність сприяти їх населенню в поліпшенні умов життя і забезпеченні майбутнього економічного зростання і розвитку.

Токіо. — Заступник прем'єр-міністра і міністер закордонних справ Японії Цутому Гата на зустрічі з державним секретарем ЗСА Ворреном Кристофером висловив готовність надати фінансову допомогу процесові примирення палестинців з Ізраїлем, однак не назвав точну суму, яку може виділити на це Токіо. Під час розмови Ц. Гата і В. Кристофер висловилися за надання координованої допомоги цій зоні, особливо в ділянці екології і освіти. На думку ЗСА і Японії, така угода повинна здійснюватися переважно через Всесвітній банк.

Каїр. — „Ліга арабських держав вітає палестинсько-арабську угоду про запровадження палестинської автономії в секторі Ґази і в районі міста Єрихону, розглядаючи цей крок як позитивне зрушення в напрямі врегулювання становища на Близькому Сході", — заявив журналістам генеральний секретар ЛАД Ісмат Абдель Маґід. „Наше завдання, — підкреслив він, — уважно слідкувати за цим процесом і сприяти його розповсюдженню на всі аспекти арабсько-ізраїльських переговорів з метою досягнення міцного миру в реґіоні". Генеральний секретар ЛАД висловив надію, що найближчим часом буде досягнутий значний проґрес у справі близькосхідного урегулювання.

У СВІТІ

ЦИМИ ДНЯМИ АВСТРІЙСЬКА поліція заарештувала 20 контрабандистів, які допомагали проникати в країну нелегальним іміґрантам, а також 50 їхніх найновіших клієнтів. У заяві міністерства внутрішніх справ контрабандисти названі „китайсько-в'єтнамською групою". Підпільний дохід групи, за попередніми підрахунками, становив 2.2 міл. дол.

В КЕЙПТАВНІ, ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА Республіка, розпочався суд над 21-річним Монґезі Манкіною і 22-річним Мзіґони Нофомелою, яких звинувачують у вбивстві американської вчительки Емі Білл 25-го серпня цього року.

ФРАНЦУЗЬКА НАФТОВА компаніяо Тоталь припинила пошуки нафти в провінції Шабво в Ємені після того, як на об'єкти цієї компанії напали бойовики місцевих племен, на території яких якраз і шукають нафту.

80 МІЛЬЙОНІВ АВТОМОБІЛІВ випустила за 58 років і один місяць найбільша в Японії автова компанія Тойота. У це число, як повідомляє агентство Кіодо Шусім, входять лише авта, зроблені на території країни.

ІНДІЯ БУДЕ ВИГОТОВЛЯТИ власне ядерне пальне для атомової електростанції в Тарапурі, яка покищо дістає збагачений уран з Франції. Оскільки Індія не хоче підписувати міжнародного договору про нерозповсюдження ядерної зброї, а також відмовляється допустити експертів МАҐАТЕ на свої ядерні об'єкти, Франція вирішила не відновлювати контракту на доставу урану в Індію. Станція в Тарапурі — єдина, що працює на імпортованому урані, шість інших АЕС вже дістають пальне з індійських підприємств. Індійські офіційні чинники не приховують, що їхня країна розвиватиме власний ядерний потенціял, щоб не відстати у цій ділянці від Китаю і Пакістану.

В НЕДІЛЮ, 12-ГО ВЕРЕСНЯ, у східньому передмісті Ґази вбито трьох ізраїльських вояків. Відповідальність за цю терористичну акцію взяла на себе екстремістська група Ісламський джіґад. Її представник заявив, що новий напад на ізраїльтян є „нашим подарунком Ясірові Арафатові, всім угодовцям і зрадникам".

АЖ ТЕПЕР СПЕЦІЯЛЬНІЙ групі єгипетської поліції вдалося виявити вкрадену два роки тому зі старовинного палацу за 200 кілометрів на південний схід від Асвану статую знаменитого давньоєгипетського фараон а Рамзеса II, що є одним з мистецьких шедеврів світу. Під час облави на ісламських екстремістів у містечку Салбо поліція, крім зброї і набоїв, знайшла статую Рамзеса II. Оскільки висотою вона досягає двох метрів, а вагою — майже тонну, то злодії її перерізали навпіл, а під час перевезення з місця на місце вішали на неї кошики з овочами — такого простого маскування було цілком досить.

Б. КЛІНТОН І ТРИ ЙОГО ПОПЕРЕДНИКИ ПІДТРИМУЮТЬ НАФТА

Вашінґтон. — У вівторок, 14-го вересня, президент Билл Клінтон і три його попередники — президенти Джералд Форд, Джиммі Картер і Джордж Буш — виступили за договір про вільну торгівлю у Північній Америці. Рік тому керівники урядів Канади, Мексіки і З'єднаних Стейтів Америки підписали договір, а тепер президент Б. Клінтон поставив під текстом угоди і свій підпис.

Перш ніж набрати чинности закону, договір має бути ратифікований парлямен тами трьох країн. Тим часом наставлення Конґресу ЗСА щодо цього питання ще не цілком прихильне. Саме щоб зміцнити віру в доцільність НАФТА, й відбулася в Білому Домі церемонія повторного підписання договору, на цей раз вже Б. Клінтоном. „Нам належить вжити усіх зусиль задля його ратифікації. Треба пояснити, що більшість американців виграють від НАФТА", — підкреслив Б. Клінтон.

Не можна не завважити, що найбільше противників договір має серед однопартійців президента — демократів у Палаті Репрезентантів. Дуже гостро критикує договір відомий тексаський бизнесмен Росс Перо. Щойно вийшла його книжка, в якій він лякає американців наслідками договору. Підтримуючи НАФТА, колишній президент Дж. Картер сказав у своєму виступі в Білому Домі, що Р. Перо є „демагогом і спотворювачем правди".

„Якщо договір не буде ратифіковано, то найбільше від цього програють З'єднані Стейти", — вважає Дж. Буш.

„Я рішуче підтримую договір", — заявив також Дж. Форд.

Хоч на церемонії в Білому Домі не було колишнього президента Роналда Регана, день перед тим, у понеділок, він вмістив у газеті „Волл-стріт джорнел" статтю, у якій беззастережно підтримує договір про вільну торгівлю в Північній Америці.

Спостерігачі годяться в тім, що ратифікація не зустріне перешкод у Сенаті, однак у Палаті Репрезентантів противників НАФТА покищо більше, ніж прихильників.

В АМЕРИЦІ

ЗАОХОЧЕНІ ПІДТРИМКОЮ Росса Перо і консервативними диктаторами радіопередач по цілій країні, республіканці здобувають чим раз більше прихильників у своїх намаганнях виелімінувати давне таємне правило у Палаті Репрезентантів, що дозволяло членам таємно бльокувати законопроєкти, а публічно виявляти для них свою підтримку. Досі цю справу було майже неможливо зрушити з місця, бо такий спосіб політикування був для багатьох дуже вигідним.

У ВАШІНҐТОНІ В ПОНЕДОЛОК 13-го вересня, колишній президент ЗСА Джиммі Картер сказав, що сомалійський ватажок генерал Мохаммед Фараґ Айдід заявив, що погодиться з рішенням, після розсліджувань окремої комісії Організації Об'єднаних Націй, яку він запропонував, навіть якщо б йому згадана комісія наказала покинути Сомалію. Згадана комісія, яку призначить Рада безпеки ООН, перевірить обвинувачення, що закладають ген. Айдідові вбивство вояків ООН та інші злочини. Дж. Картер сказав кореспондентам, що листа з такою пропозицією отримав минулого тижня і відразу передав генеральному секретареві ООН Бутросові Бутрос-Ґалі.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона знову пішов на уступки стосовно економічного ембарґо супроти В'єтнаму, бо В'єтнам старається допомогти розв'язати долю 2,200 американських вояків пропавших без вістки у В'єтнамській війні. Цим разом дозволено американським фірмам брати участь у пропонуванні цін на будову проєктів у В'єтнамі, що їх фінансує Світовий банк та інші міжнародні позичкові інституції. Проголошуючи це наступне полегшення, пресовий секретар Білого Дому Ді Ді Меєрс підкреслила, що в основному економічне ембарґо проти В'єтнаму залишається як досі, „щоб ясно було В'єтнамові, що ще багато більше треба зробити" для вияснення справи пропавщих без вістки американських вояків.

МАТИ ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона осінню розпочинає свої поїздки з доповідями по цілій країні. За один із перших її виступів їй запропонували 6,500 дол. Темою її доповідей буде: її важке життя, її родина, її син, боротьба із пістряком грудей та її закоханість у співака Елвиса Преслі. Частину своїх зароблених на доповідях грошей Вірджінія Келлі віддасть на досліди хвороби пістряка грудей. Хоча її промови під час кампанії у 1992 році мусіли наперед бути узгіднені із співробітниками Б. Клінтона, тепер її доповідей ніхто не буде перевіряти заздалегідь — навіть її син.

БУДУЧИ ТІЛЬКИ ОДИН тиждень на посаді директора ФБІ, Луїс Фрі побачив, що бюджет аґенції знаходиться в „критичному" стані. У результаті, відповідальні чинники застановляються над зменшенням загального числа працівників ФБІ, до речі першого в історії існування цієї аґенції. Цьогорічний бюджет ФБІ становить 2.37 біл. дол., а на наступний рік запропоновано тільки 2 біл. дол.

У НЕДІЛЮ, 12-ГО ВЕРЕСНЯ на своєму хуторі поблизу місцевости Гілдсбурґу в Каліфорнії помер на пістряка печінки видатний актор американської сцени та телевізії Реймонд Бирр, проживши 76 років. Р. Бирр — уродженець Канади, де й розпочав свою акторську кар'єру на сцені Ванкуверського театру, маючи всього 12 років. Його бродвейський дебют був 1941 року, а свою фільмову кар'єру розпочав 1946 року у фільмі „Без застережень" з такими світочами як Кловдетт Колберт і Джан Вейн. Одначе правдоподібно він найкраще запам'ятався всім, як актор цілої серії телевізійних епізодів у ролі славнозвісного адвоката Перрі Мейсона та шефа детективів у Сан Франсиско „Айронсайд".

ГАЗЕТА „НЮ ЙОРК ТАЙМС" подала до відома, що почавши від 26-го вересня їхнє видання недільної газети в околицях Ню Йорку коштуватиме 2 дол., досі воно коштувало 1,50. Піднесення цін на недільне видання видавці мотивують зростом цін всіх потрібних засобів для доброго видання газети.

Чи ви вже спробували пити „Столову"?

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. Кузьмович) — З таким питанням приходять у редакцію двоє молодих українських професіоналістів, що заложили тут підприємство достави першої української горілки п. з. „Столова" зі Львова.

Ігор Гутник та адвокат Ігор Раковський взялися за це діло, приймаючи до співпраці Богдана Бариляка зі стейту Джорджія, адвоката із Ню Джерзі Едварда Д'Алессандро і знавця виробу горілок та їх продажу Томаса Коссіні. Спільно вони вже перед двома роками розпочали важке діло, створили корпорацію для спроваджування горілки до ЗСА і увійшли у безпосередній зв'язок із Львівським заводом — добровільного об'єднання спиртової лікеро-горілчаної та дріжджової промисловости, що існує вже віддавна у Львові, відомий із виробу славної „Столичної" та продажу своїх алкогольних напитків від тридцятих років. Як нам відомо, цей завод продовжує працю славної перед війною фірми Бачевського, напитки якої були і ще далі мають добре ім'я у Західній Европі. А ця фірма існувала, як вказує напис на її пляшках по сьогоднішній день, від 1782 року.

І. Гутник (зліва) і І. Раковський в редакції „Свободи" із пляшкою української горілки.

— Чому назвали ви саме цю нову українську горілку „Столова"? Гості в редакції витягають великий реклямовий аркуш, на якому видніє рисунок гетьмана з булавою, з печаткою львівського заводу і напис англійською мовою „Смак волі" „Столова" — Українська горілка.

— Нам було важне, щоб назва була українська та приступна для вимови для неукраїнців та щоб було виразно підкреслене звідкіля вона походить.

— Добре, хто вже пробував її пити — то скажіть, чи можна її вже купити тут у нас чи все це лише справа майбутнього?

— Ми вже підписали відповідну умову зі стейтом Ню Джерзі та тут її можна купити в крамницях, або за нею питати. Також маємо дозвіл на продаж у стейті Ню Йорк, у Джорджії, Північній та Південній Каролайні і Алабамі, — вияснює нам І. Раковський. — Мусите знати, що в ЗСА закони продажу алкоголю дуже складні і подвійні, так стейтові, як і федеральні. Ми стратили багато часу та праці над тим, щоб дістати дозвіл, але тепер вже все піде краще. Ми хочемо доказати, що українці можуть станути нарівні інших народів, коли йдеться про чесний і добрий бизнес і бизнесову етику. При тому ця українська горілка, що під-

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434 0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00 на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Криза Уряду в Україні

У минулому тижні прем'єр України Леонід Кучма зголосив на засіданні Ради Міністрів резиґнацію, мотивуючи її такою економічною кризою, яка „вихопилася з-під контролі", та необхідністю забезпечити Україну довозом нафти і ґазу з Росії, що пов'язане з різними труднощами. Після довшої заяви Кучми — вся решта членів Уряду солідаризувалася з Кучмою і теж зголосила свою резиґнацію. Президент Леонід Кравчук просив Кучму й інших членів Уряду продовжувати працю, поки Верховна Рада розгляне справу і вона зійдеться на нову сесію 21-го цього місяця. Так виглядає справа формально. По суті вона складніша і сумніша, пов'язана з хронічним партійництвом, з партійною та персональною демагогією амбіціонерів та з величезним боргом, що його Україна завинила Росії за отримані транспорти нафти і ґазу.

Леонід Кучма став другим з черги прем'єром України після Вітольда Фокіна, який урядував один рік. Президент обороняв Фокіна арґументом, що Фокін — росіянин з добрим знанням української мови — є для західнього світу живим доказом національної толеранції і рівноправности, без дискримінації „національних меншин". Насправді — рік урядування Фокіна був змарнований для будівництва держави. З одного боку евфорією словесним захопленням „Маємо державу! — маніфестаціями, демонстраціями, захопленням етносом, всіма тими познаками національного відродження, яке повинно було завершитися ще перед 1991 рском. По другому боці народилися злочинні мафії, масове хабарництво, розбазарювання державного майна, економічний та політично-організаційний хаос.

Прихід до влади Леоніда Кучми був наче приплив свіжого повітря. Прагматист — натаврував зараз у своїй першій промові злочинні мафії і заповів боротьбу з ними. Але технократ, вчорашній директор могутнього комплексу фабрик, працюючих для війська, він був неконтрольованим зверхником. Ставши прем'єром — опинився наче у млині. Він мусив рахуватися з Верховною Радою, від якої залежало затверджування або відкидання його рішень, і він мав рацію, нарікаючи на двоєвладу — бо нема розмежування функцій Президента і прем'єра. Вчорашні колеґи Кучми — директори фабрик і підприємств — саботували його намагання переводити приватизацію промислу, — коли ж він заявився за створення Економічного Союзу Росії, України й Білорусі — партійні гурра-патріоти, не перевіривши деталів того запропонованого Союзу, проголосили його „зрадником". Можна зрозуміти, що людина формату Кучми не має бажання довше працювати в таких умовинах.

Зміна прем'єра та зміна цілого Уряду не була б грізною справою, адже у Польщі є вже п'ятий з черги уряд від часу її визволення від комуністичного зверхництва. Біда є у тому партійно-політичному й політично-адміністраційному розґардіяші і найбільше лихо, що нема тепер у Верховній Раді і керівництві найбільших партій відваги приймати непопулярні рішення, які розв'язували б проблему постійної достави нафти і ґазу. Сліпе задивлення в престиж України, як не тільки сухопутньої, але й морської держави, спричинило бурю на саму згадку про можливість продажу української частини військової фльоти на покриття кількабільйонового заборгування і запевнення Україні дальших достав пального.

Цього року Україна мала дуже ґарний урожай. Виринає небезпека, що Україна, не маючи інших засобів, буде присилувана платити за нафту і ґаз — збіжжям, зерном, хлібом. Що вартий буде престиж України, як морської держави, коли в Україні настане півголод з конечністю отримувати харч за раціоналізованими картками. Це величезний комплекс питань, що їх конструктивно вирішувати можуть тільки реалісти державницького формату. На адресу Кравчука і Кучми вже почали кричати „зрадник". Але поручати щось, що не є популярне, зате з уваги на обставини конечне, — можуть тільки люди державницького формату.

Микола Руденко

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДЕПУТАТАМ УКРАЇНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

II

Спробую пояснити, що з нами діється. Ми шукаємо винних, але чомусь забуваємо, що минулий рік був дуже несприятливий для сільського господарства. Хліба нам вистачило, але не більше того. Сплачувати вартість ґазу й нафти ми не мали змоги. І це відбувалося на тлі економічної кризи, без якої перейти від однієї економічної системи до цілком протилежної взагалі неможливо. Так створився великий борг Росії — понад два мільярди долярів. Замість того, щоб подякувати сусідам за те, що виручили нас у скрутну годину, ми озвучуємо їх докорами та лайкою. При цьому не беремо до уваги, що сьогодні Росія така ж сама нова держава, як і Україна — уже не царська і не совєтська імперія. А платити все одно треба як би ми не лаялись. Цього вимагають закони ринку, що в свою чергу є законами самої Природи. І якщо ми не знайдемо чогось іншого, платити доведеться пшеницею, м'ясом, олією, цукром тощо. Тим часом борг набігає, це вже буде три мільярди долярів. Якщо ж ми й далі підемо цим шляхом — шляхом розрахунку за борг продуктами нового врожаю — то це й буде наша загибель. І ми вже ніколи (повторюю: ніколи!) більше не підіймемося. Голодні, доведені до відчаю люди остаточно втратять віру в самостійну Україну.

Та якщо ми відшукаємо для розрахунків з північним сусідом інші джерела, то багатий цьогорічний урожай стане доброю підвалиною для стабілізації нашої хворої економіки.

Розвинені країни купують нафту, широко продаючи вироби своєї промисловости. Вони заради бензини й солярки не позбавляють свій народ хліба з маслом. Наша промисловість, можна сказати, лежить у руїнах — із військової поволі, дуже поволі переобладнується на цивільну. Потрібні роки й великі зусилля, доки ми отримаємо від неї щось придатне для поважного експорту. А покищо маємо самі лише видатки.

Отож, правду кажучи, я зрадів, коли почув, що Росія готова купити нашу половину Чорноморської фльоти. За моїми відомостями, половина — це близько 15 мільярдів долярів. Вистачить і на покриття боргу, і на підтримку конверсії. А кораблі для нашої фльоти можна побудувати тоді, коли трохи зміцніємо економічно. І то будуть сучасні кораблі, а не застарілі посудини.

Якщо мислити стратегічно, Чорноморська фльота і для нас, і для Росії є справою престижу, не більше. Ніхто нам не загрожує з півдня, ніхто не пройде Босфор непоміченим, але для престижу, шановні панове, значно вигідніше мати добру футбольну дружину. Принаймні вона не пожирає стільки пального, як сучасні корабельні двигуни. Для Росії пальне — не проблема, нехай собі розорюють атлантійські й тихоокеанські води. А нам це навіщо? Може, це колись і стане актуальним, але ж не сьогодні, коли для нашої держави не прояснилося жорстоке питання: жити чи вмерти?.. Я передбачав серед наших партій невдоволення готовністю Уряду й Президента прийняти пропозицію Єльцина, але той шквал гніву й обурення, який покотився по наших чільних містах, мене приголомшив. Зате моя пошана до Президента незмірно виросла. Впродовж останніх місяців він здавався мені кволим, неспроможним на рішучі державні кроки. Та сьогодні, приймаючи вкрай непопулярні рішення, він виявив себе мужнім державним діячем. Бо великий не той, хто намагається плавати на солодких хвилях популярности — великий є той, хто вистраждавши єдино можливе рішення, приймає його, не боячись тимчасової несслави. Його слава попереду, бо попереду перемога. Згадайте Кутузова, який здав французам Москву — хіба його не називали зрадником? Важливо бути, а не здаватися великим.

Розумною мені здається також пропозиція здати севастопільську морську базу в тривалу оренду, але не більше, ніж на 50 років. так, здати за нафту. Проте я уникаю конкретних деталей — це справа відповідних комісій. До того ж існують добре розроблені міжнародні права стосовно таких прецедентів. Не ми перші, не ми останні. Для мене важливо інше: я уявляю Кримський півострів через кілька років після підписання угоди про оренду. Назавжди зникла суперечка, чий Крим — наш чи російський? Назавжди тому, що договір про оренду найпереконливіше б засвідчив: український! Безумовно, російський парлямент не підтримає Єльцина

(Закінчення на стор. 4)

Оксана Мостович

Пливе Дністер...

Пливе спокійно, широким плесом, глибоким яром — землею покутською. В чистих його водах, мов у дзеркалі, мерехтить соняшне сяйво, а високі береги, в зелені гущавин та лісів, бережуть незайманих тайн його.

До Дністра веде зі села польова дорога. Весело мчать коні, котиться з гуркотом драбинястий віз, сміх дітвори зливається зі щебетом пташні в один суцільний концерт. Але Дарусин дідо держить цупко віжки у своїх мозолистих кріпких руках, бо ще горбок — два, а там стрімка круча, може бути лихо. На мить усе затихає. Дід знімає з довгої своєї сивини солом'яний капелюх, витирає рукавом піт з чола й стягає щосили віжки. Коні напружують свої потужні м'язи і ми з'їжджаємо, ба — зісуваємось — повільно й обережно зі зловіщого провалля. Матері шепочуть молитви, а дітки прилипають до них, мов вистрашені курчата. Але дідові коні добрі й мудрі, минають щасливо урвище, і вже в розгоні, серед радісної метушні дітвори, в'їжджають побідно на берег ріки. Дідо розпрягає їх з гордістю, погладжуючи пестливо карі гриви. Мами розкладають полуденок, а дітвора вже хлюпочеться, жартує в кришталевих водах любої ріки.

Дністер, який же він у нас широкий! Недаром нам, дітям, здається безмежним морем. Другий його берег сіріє здалеку, мов якась могутня зелена стіна. Ми гукаємо одне за одним і вслухуємося у відгомін, що несеться так таємничо й чарівно з його висот. Широкий наш Дністер, і мало сміливців, що хотіли б його переплисти. Ще й кажуть, що вири в його глибинах. От схопить вас, закрутить-завертить вами, як стебелиною, і понесе у безвість, ніхто й не знайде.

Даруся сидить замислена на березі ріки. Очі — два спілі каштани, з темних кучерів скапують краплини Дністрової води: „...А я перепливу, як виросту, напевно перепливу. Чого боятися? З вирами треба поборотися".

Пливе Дністер тихо, достойно. Пливуть літа бурхливими хуртовинами, грюкотом війни, бурунами долі. Шумить ліс Чагор, бродить полями в темну ніч самітна постать, похилена, обвантажена клунками, торбами. Це Марія, несе в ліси їжу упівцям.

„Дарусю, так не можна довше, це ж уже роки, як породиш тут дитину, куди її дінеш, воно не виживе. Збирайся, ходіть обидвоє, якось доберемося до хати, заховаєтесь у клуні, а далі — побачимо". Але в Дарусі вже нема сил ні часу. Ще цієї ночі приводить в бункері сина на світ. Завиває в мамину хустину, цілує, молиться і тулить — тулить до серця, мов у передчутті чогось тривожного й грізного. „Беріть його, мамо, до себе, а я дозавтра наберу сил і ми якось проберемося додому".

Вже зоріє. Марія, з немовлям на руці, добігає до села. Ще перебристи потік, а там уже близько. Але в ту мить чує за собою лиховісні кроки. „А звідки це ви, Маріє, так рано, і що це у вас на руках..."

Марію катують, бо мовчить, дитину виривають, забирають. Починається облава лісів. Даруся лежить знекровлена, але безстрашна. „Втікайте, побратими, я не в силі. Поки вони зі мною впораються, врятуєте своє життя". Пішли. Благає й чоловіка. „Біжи, спасайся, дорогий, там дитина, лишай мене... Чуєш голоси, вони вже близько, я їм живою не дамся, іди, молю!!" Але любов перемагає. Падуть два стріли, болючим зойком гуде їх скорбна луна з висот Дністрового берега. Зоріє дорога в далеку справедливу вічність. Скаженіє ворог-поганець, що не застав живими, що не буде тортур, переслухань, тюрем, Сибіру, що не буде брудного його тріюмфу.

Пливе Дністер і несе з собою долю покутської землі, а з нею й Дарусині надії та печальну її жертву". А я таки перепливу...", — горять очі, спілі каштани.

Коли б так ще хоч разочок сісти з нею над водами вірної ріки й послухати шепоту хвиль. Як дуже прагнеться сказати їй, що вона переплила сміливо й бадьоро крізь всі оті зрадливі вири, що гідно й чесно доплила до далекого крутого берега, що її жертва не пішла намарно, що на таких жертвах простелився нам шлях в обітовану землю визволення.

Хай же ж замовкнуть скептики й критики, філософи логіки й доцільности, жерці самозбереження, апологети ницости й животіння, мовляв, чи справді треба було цих одержимих жертв та втрат життя. Якщо не треба було їх, то не треба було й Термопілів, Крут, Базару та всіх отих шляхетних поривів гордого людського духу, не треба посвяти, патріотизму, мужности, відваги, опору, не треба світлих, геройських леґенд безсмертя. Хай біліють пусткою та соромом неписані картки історії.

Коли блукатимеш, мандрівниче, покутською землею і знайдеш у придністровських гущавинах біля села Поточиська забуту могилку з похиленим хрестом, а на ньому почорнілий, дощами розмитий, напис — Дарія Миленька, — вклякни та помолися, бо немає більшої любови, як та, коли хтось душу віддає за друзів своїх.

Поетові рядки втішують думи й несуть тугу в далекі дні, до рідних, любих берегів:

Пливе Дністер —
Спокійний, як наш нарід,
Широкий, як його думка,
Глибокий, як його рани...

Роман Кухар

УСІЙ УКРАЇНІ НАГОДА ПОЗНАЙОМИТИСЬ З Б. ЛЕПКИМ

Микола Сивіцький, „Богдан Лепкий — життя і творчість", передмова (3—10 ст.), бібліографія (255—373 ст.), ілюстрації (321—336 ст.), довідка про автора, Київ, В-во „Дніпро", 1993,376 ст.

Богдан Нестор Лепкий (1872—1941), „корифей української новітньої літератури" (за вірним визначенням проф. Костянтина Біди), автор тетралогії „Мазепа", провідний поет-естет Західньої України першої половини XX сторіччя літературознавець та історик української літератури, професор Краківського університету, перекладач із чужих літератур, суспільний діяч, дійсний член НТШ — справжня людина ренесансу нашої доби, широковідомий нашому народові на захід від Збруча. Один його твір, „Мазепа", насправді твір його життя, бо й опрацьовував Лепкий свою шеститомну монументальну повість упродовж двадцяти років трудолюбного життя — це малощо не настільна книга в кожному українському домі в Галичині тридцятих років.

На жаль, так не було в усій соборній Україні. Над Дніпром кинули анатему не тільки на гетьмана Івану Мазепу, але й на Богдана Лепкого, звеличника нашого володаря в XVII/XVIII сторіччях самостійника й державника, рішучого супротивника рабовласницької Москви Петра Кривавого. Совєтсько-промосковський режимний критик, В. Державін так і прозивав Богдана Лепкого „фашистом", „клясовим ворогом", „брехуном" і „зрадником" у своєму памфлеті „Історична белетристика Б. Лепкого", Харків, 1930, чим припечатав заборону творів Лепкого в підсовєтській Україні. Так діялось аж по переломовий 1991 рік злопам'ятної совєтсько-московської займанщини. З відродженням української державної незалежности в 1991 році повалилась тоталітарна система насилля, перестала діяти клятва режимних заборон, розкрилися навстіж вікна неволеної країни в Европу, батьківщину почали провідувати її розгублені у світах діти, разом з їхніми творчими здобутками.

Щойно тепер, уперше, матиме нагоду загал українського народу знайомитися з літературною творчістю незнаного йому досі, дарма що стільки всесторонньо заслуженого, сина України, Богдана Лепкого. Цю подію прискорив автор монографії про нашого поета й письменника, д-р Микола Сивіцький, колишній в'язень совєтських концтаборів, згодом співорганізатор Українського Суспільно-Культурного Товариства в Польщі та редактор „Нашого Слова" в Варшаві. Праця Сивіцького виросла з його дисертації довкола життя і творчости Богдана Лепкого, що завершилась докторатом української філології, відділу Ягайлонського університету у Кракові в 1983 році. Дослідна робота Сивіцького над Лепкіяною тривала десятиріччя і проходила майже паралельно із процесом наукової праці проф. Василя Льва над його тотожною темою монографії „Богдан Лепкий", яка появилась у CXCIII томі „Записок Наукового Т-ва ім. Шевченка" в 1976 році.

В обширній зібраній бібліографії покористувався Сивіцький бібліографічними списками В. Льва й раніших дослідників творчости Лепкого — Василя Сімовича, Зенона Кузелі, Євгена Пеленського й інших. На основну частину монографії Сивіцького складаються розділи присвячені біографії Богдана Лепкого, його становленню поета й письменника, а згодом і представника української науки й культури в польських академічних колах. У розгляді літературної творчости Лепкого — поетичної, прозової, перекладної й публіцистичної, вбачаємо найоригінальніший внесок Сивіцького в Лепкіяну. В монографії виведено постать нашого передового поета і прозаїка в усю ширінь його творчого обдарування, вказано на його мистецький потенціял і підкреслено його ролю „амбасадора української культури" на становищі лектора, надзвичайного професора Ягайлонського університету, а з 1938 р. і сенатора Річпосполитової польської. Своїми особистими зв'язками з польськими провідними діячами літератури — Станиславом Висп'янським, Владиславом Орканом, Казимиром Тетмаєром, Лепкий промощував шлях українській літературі в освічені прошарки й загал польських читачів, у чому допомагали йому й наші чільні діячі — Кирило Студинський, Олександер Барвінський, Василь Стефаник, і т. д. З монографії довідуємось і про менше відому мистецьку творчість Лепкого, де він виявився здібним пейзажистом.

Цінним матеріялом для читачів і дослідників творчости Лепкого буде теж

(Закінчення на стор. 3)

Отець д-р Йосиф Кладочний

„БЕРЕЗА-КАРТУЗЬКА" МОЇХ ЧАСІВ

XII.

Один молодий адвокат зі Стрия, чи то він був з Долини, знав жидівський жарґон, через двері почав говорити з міліціянтом, який стояв за дверима. Він сказав йому, що ми йдемо з Берези з ляґру до Львова, нехай він нас випустить, а ми йому продамо дешево золото, яке деякі з нас мають заховане в скритці. „Якій?" — запитав міліціянт. — „В обцасах черевиків". — Міліціянт сказав, що закличе свого товариша здолини, і як той погодиться, то зробимо „ґешефт".

Коли прийшов міліціянт здолини під наші двері, після наради сказав, щоб два або три з тих, що мають в обцасах золото, вийшли на коридор для перевірки, чи дійсно вони таке золото мають. Як тільки міліціянт відчинив двері, кілька сильних рук втягнуло його до середини, з другим зроблено те саме. Все зроблено дуже скоро. Тепер вже не було мови про продаж золота, тільки жиди просилися, щоб їх не вбивати.

Ми їх запевнили, що нікого з них вбивати не будемо, тільки відібрали від них ключі. Міліціянтів зв'язано, з рушниць витягнено замки та замкнено на ключ двері кімнати. Перед тим зав'язано їм уста, щоб не могли кричати. Зв'язаних ми умістили в протилежних кутах кімнати, щоб вони не так скоро могли звільнитися і за яких 15—20 хвилин ми були вже за Холмом. На Грубешів пішли ми пільними дорогами, меншими групами, щоб уникнути евентуальної погоні.

До Грубешова прийшли ми над вечір. По дорозі від людей ми довідалися, що в Грубешові є якийсь збірний пункт, де можна зупинитися і переночувати. Тим, що переходять через Грубешів до свого місця замешкання. Збірний пункт містився в колишній школі. Було там досить чисто, було багато людей, переважно поляків, які втікали перед німцями, однак знайшлося там місце і для нас. За нами ввійшов до кімнати якийсь мужчина, підніс праву руку з затисненими в кулак пальцями та привітався по-комуністичному голосно: „Wolnosć Towarzysze" „Товариші — свобода."). Ніхто не відізвався на те ані словом. Він кинув недобрим оком по присутніх і вийшов з кімнати, тріснувши дверима.

Долівка в кімнатах була вистелена соломою; на ній лежали люди і дрімали, а інші щось півголосом говорили між собою. Тому що ми були голодні, рішили, що треба постаратися про якусь вечерю. Наш колеґа — адвокат, взявши зі собою одного з нашої групи, пішов у місто. Дізнавшись, що в Грубешеві стоїть якась військова частика, пішов туди просити, щоб нам військова кухня щось уділила. Виправа була вдалою. Один офіцер, якому вони висловили свою просьбу, запевняючи його, що наша група — „це комуністи", які повертаються з Берези до Львова і є голодні, приказав кухареві дати половину відра каші з великими шматками солонини та три буханці хліба. Він запитав також, де наша група зупинилася, і сказав, щоб відро віддати військовій кухні за півгодини. Добре підкріпившись та вимивши відро, занесли його з подякою кухареві. Коли той, що відносив відро, повертався, побачив, що коло дверей школи вже стоїть озброєний міліціонер у цивільному убранні, але з червоною опаскою на рукаві. Спочатку ми мали намір тут переночувати, але зорієнтувалися, що лишатися тут під охороною новоспечених загорілих поліціянтів було б небезпечно.

Ми почали непомітно обсервувати міліціонера, і коли той пізнім вечором пішов за якоюсь потребою до сусідньої хати, ми опустили збірний пункт і пішли в напрямі села Крилова. Відійшовши кілька кілометрів, ми побачили якусь стару скирту посеред поля, і, забезпечивши себе соломою від дощу, переночували там, а рано пішли далі. По дорозі ми минули фіру, запряжену парою коней, а на фірі вісім чи дев'ять в'язнів. Коні були так змучені, і напевно голодні і спрагнені, що ледве тягнули віз з людьми. Не помагали ні крики, ні батіг. Аж жаль було дивитися на нещасних коней, що попали в руки недобрим людям. Ми їх минули, і вже десь по полудні були в Крилові.

Ціле населення саме святкувало новопринесену волю та підливало її самогоном. По всіх хатах, а навіть деяких подвір'ях, їли, пили самогон, співали та танцювали при музиці „гармошок", скрипок і бубнів. Так вони обходили празник „визволення". Надворі знову була погода, тепло і ясно. Нас прийняли дуже добре, годували, і якщо хто хотів, міг напитися самогону досхочу, але серед нас не було багато аматорів того напою, зате всі їли, скільки могли. Гостинні господарі просили нас, щоб ми в них лишилися ще хоча б день, два. Вони, мабуть, уважали нас за комуністів. Але ми спішили до Львова. Подякувавши за гостину, пішли далі дорогою на Львів.

Вересень скінчився, і ми вже майже два тижні були в дорозі. Увечері ми перейшли т. зв. Сокальський кордон, і ввійшли вперше вже галицьке село. На жаль, я забув його назву. Радість наша була велика. Місцевий вчитель та його дружина прийняли нас як рідних (його дружина також місцева вчителька). Вечеря була надзвичайно добра: бараболя, полита смаковитим сосом, шніцлі, солодкий чай та хліб. Старалися пригадати, коли то ми таку добру вечерю їли.

Закінчення буде.

Усій Україні...

(Закінчення зі стор. 2)

розділ монографії про долю літературної спадщини поета. Завдяки важким зусиллям його дітей, Ростислава, Наталки, Софії, і брата Льва, збережено у критичний воєнний час життєвий дорібок Лепкого — книжки, рукописи, листування, малюнки, й усе оте в 14-ти скриньках перевезено в 1949 році до ЗСА. Дальшим призначенням творчої спадщини Б. Лепкого зайнявся його племінник, д-р Роман Смик, який передав архів поета на постійне збереження у книгозбірні НТШ в Ню Йорку. Разом зі своєю дружиною, св. п. Лідою з Кожушків, д-р Смик улаштовував оригінальну пересувну виставку Лепкіяни в ЗСА й Канаді, що знайомила нашу суспільність із різними аспектами особистости Лепкого й його літературної й суспільної діяльности. Романові Смикові завдячуємо теж появу монографії Сивіцького, що відкриває очі нашим землякам-придніпрянцям на невідому їм досі рідну культурну велич. Із сумом доводиться ствердити, що славний автор безсмертних „Журавлів", повістей „Мазепа", „Сотниківна", „Крутіж", „Під тихий вечір", популярної збірки „Під ялинку", „Казки мого життя" — все ще не вдостоївся власного місця вічного супочинку, яке розділює з польською родиною на чужині. Наші громадяни по цей і той бік Збруча справді заборговані супроти їхнього геніяльного речника в літературі.

Пластові вишкільні таборив Україні

Від 25-го липня до 7-го серпня цього року на Волині, біля села Кутянки, в Шумському районі Тернопільської области, відбулися три із чотирьох пластових вишкільних таборів: „Школа Булавних" та „Золота Булава" — для юнаків і юначок. („Лісова Школа" відбулася в Карпатах). На Волині таборували ми в чудовому старому дубовому та смерековому лісі, біля бази (відпочинкової оселі), куди колись партійна номенклятура приїжджала на відпочинок. З початком літа там відбувався табір для групи молоді з центральної частини України. Під час нашого перебування будинки були до наших послуг, хоч ми їх мінімально вживали.

Плянування таборів розпочалося ще на ЮМПЗ-92 в ЗСА з домовленням між Оксаною Куриш (станичною в Тернополі) та Наталкою Літковець з Рівного. Більш детальні пляни створилися восени, коли я і Орест Джилинський були в Україні. Тернопільська станиця зайнялася організуванням бази, харчів, виряду, автобусів, бензини, авта з водієм (позичене від Руху в Тернополі до нашого вжитку під час таборів), інтенданта, лікаря, рятівника, трьох інструкторів-мандрівників, які рівночасно допомагали сторожити, коли було потібно. Треба завважити, що Тернопіль вив'язався дуже добре із свого завдання, тим більше, що в Україні є проблеми з пошттою, телефонами, бензиною, вирядом і доставою харчів. Також треба було роздобути фонди, бо оплата від батьків (10,000 купонів і то не від всіх) покрила лише малу частину видатків. Учасники часто завважували, що харч був здоровий, смачний і його не бракувало. Організатори також подбали про додатковий виряд для тих, що його не мали. На загал молодь мала виряд, але дуже „сорокатий" і на сльоту (а ми її трохи мали) не відповідний. Дещо з виряду ми привезли з Канади, наприклад, компаси, ліхтарки, рольку пластику (придалася накривати промакальні шатра), папери, олівці, фарби тощо. Приємно було побачити, як молодь оцінювала кожний аркуш паперу і кожну ручку. Ніколи ніхто не забув щось віддати.

Учасники табору „Золота Булава" в Україні.

Учасниці табору „Золота Булава" в Україні.

Члени „Золотої Булави" в Україні в часі гутірки.

Участників і провід з України організували Оксана Куриш і Св'ятослав Сурма на „Золоту Булаву", а Наталка Літовицька — на „Школу Булавних". Програми трьох вишколів були такими як їх випрацьовано продовж років в діяспорі.

„ШКОЛА БУЛАВНИХ"

На вишколі „Школа Булавних" було 12 учасниць зі Львова, Тернополя, Івано-Франківського і Польщі, у віці 18 до 23 років. Всі вони провадять виховну працю по своїх станицях. Членів проводу було сім: Наталка Літковець з Рівного, комендант, Оксана Лабунська, Марта Мадич і Віра Лацінник зі Львова. Ірина Зузук з Івано-Франківського, Катруся Гарас з Канади і Мотря Кузич з ЗСА. Допомагали з програмою Орест Гарас з Канади і я. Всі члени проводу були абсольвентками „Школи Булавних".

Табір перейшов успішно. Учасники бралися з ентузіязмом до праці і висловлювали вдоволення, що багато скористали. Найбільший вклад подруг з діяспори, в опінії комендантки — це впровадження товариського способу передання знання. Всі верталися домів з ентузіязмом до праці.

„ЗОЛОТА БУЛАВА"

На вишкільних таборах „Золота Булава" було 25 юначок (3 з Польщі) і 31 юнаків (3 з Польщі і 3 з Канади) у віці від 14 до 17 років. З України молодь приїхала з 18 міст, включаючи Кривий Ріг, Донецьк та Симферопіль. Членів проводу було 6 з Канади (Таня і Орест Джулинські, коменданти, Ганя Шиптур, Влодко Дашко, Ксеня Мариняк, Данило Даревич) і 8 з України (Оксана Куриш з Тернополя і Св'ятослав Сурма з Дрогобича, заступники комендантів, Рома Найденко зі Стрия, Оля Капись з Рівного, Оля Білінська з Товстого, Олесь Рокіцький з Тернополя, Андрій Колос зі Житомира, Богдан Місюга з Івано-Франківського).

Ціль табору — переконати молодь у високій вартості пластового світогляду та підходу до життя, поглибити зрозуміння самовиховання і принцип провідництва, та дати малоді нагоду розвивати свої провідницькі ціхи. Це юнацтво мало нагоду робити, плянуючи і виконуючи велику частину пластових зайнять після вказівок виховників і інструкторів.

Особливо цікаво вийшли гутірки з молоддю. Знання мови та вміння висловитися робить велику різницю, коли порівняти з діяспорою. Але зацікавлення молоді також маркантне. Молодь із захопленням дискутувала про обов'язки супроти Бога, України, інших чи себе, або про поняття самовиховання, самодисципліни чи демократичного провідництва. Цікавий був дебат на тему „Україні потрібна революція". Також помітна спонтанність на ватрах — головно у дівчат.

Не можна забути і про довкілля. Ми таборували на землі, де творила Леся Українка. Молодь радо читала та співала її поезію. А на прогульці до Музею „Штаб УПА Північ", молодь сама створила молитви і вірші, які ми святочно виголосили на могилах героїв. На ватрі відіграли свою драму з нагоди другої річниці незалежности. Незабутніми також були гості — дві членки УПА, які виступили зі своїми споминами.

Варто згадати і про інших гостей. Нас відвідували представники льокальної і районної влади і міліції, лісничі, і навіть обласний представник президента Л. Кравчука.

На кінець табору коменданти з Канади символічно передали булави своїм заступникам з України. Після табору ми всі переїхали до Львова і взяли участь в одноденних святкуваннях з нагоди 80-річчя Пласту. Виховники з Канади верталися додому з почуттям успіху — ми мали нагоду спілкуватися з групою цікавої молоді і відданою групою виховників. Очевидно, це була вибрана група і напевно не віддзеркалювала загалу, але як існують такі позитивні члени, як ті, що ми з ними таборували. Пласт в Україні, без сумніву, буде розвиватися.

Таня Джулинська

Щасливої плавби „Одесо"!

Минуло шестимісячне перебування вітрильника „Одеса" в пристані Гарбор Айленд, Тампа, Фльорида. Капітан Анатолій Верба зі залогою при допомозі американських приятелів невпинно працювали при будові вітрильника. Прийшов день 1-го вересня, день прощання і відпливу в напрямі Маямі, де нетерпеливо чекала група українців, і дальше до Англії, щоб взяти участь в морських перегонах Вітбреда. Прощати „Одесу" прийшли приятелі-ентузіясти спорту з Тампи та передали для залоги харчі і медикаменти. Мирон Заліпський — член Комітету Допомоги Україні в Ст. Пітерсбурзі, Фльорида, передав капітанові і морякам від громади рахунки і решту зібраних грошей (разом 4,147 дол) на покриття коштів.

Під звуки гимнів американського і українського „Одеса" напняла вітрила, представник Торговельної палати побажав капітанові і залозі вітрильника щасливої плавби і вручив від міста Тампи плякету. Капітан А. Верба подякував американським і українським друзям за велику поміч, гостинність та опіку. Він сам перед двома днями мав нещасний випадок при праці, кусок металю попав йому в око, але негайна лікарська поміч, завдяки Марійці Дідушок— Менендез, охоронила око. Останні прощальні слова, обійми і стискання рук при звуках української пісні, що лунала через голосники в присутності чисельних репортерів і телевізійних камер вітрильник „Одеса" під американським і українським прапорами поволі відпливав. Залишені в пристані приятелі зі сльозами в очах, але з гордістю, прощали український вітрильник в далеку дорогу.

О. Ф.

„Одеса" відпливає

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

Остапа Савчинського - „Медведя"

ПЛ. СЕНІОРА ЧЛЕНА ЗАГОНУ „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 25-го вересня 1993 р.

в церквах:

Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., о год. 9-ій ранку;
у Львові в церкві св. Юра;
в Чикаґо, Ілл. в церкві свв. Володимира і Ольги.

Про молитви, за спокій душі покійного, в цей день просить

РОДИНА

В ПЕРШУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

СВ. П. МИСТЦЯ

МИХАЙЛА МОРОЗА

27-го вересня 1993 року

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

о год. 10-ій ранку в церкві св. Трійці, Статен Айленд, Н. Й.;
в церкві св. Юра, Ню Йорк;
в манастирі св. Йосафата, Ґлен Ков, Н. Й.;
в катедрі св. Юра, Львів;
в церкві св. Софії, Рим;
в церкві св. Володимира, Париж;
в родинному селі Пліхів, Бережани;
в Космачі, Гуцульщина.

Про молитви за душу нашого найдорожчого просять:

дружина — ІРИНА
син — ІГОР

Відкритий...

(Закінчення зі стор. 2)

— навіщо орендувати те, що за рішенням Верховної Ради Російської федерації належить Росії? І вже бодай задля цього маємо підтримати пропозицію стосовно оренди: що не вигідно Хасбулатову, те вигідно нам. Це відразу б заспокоїло кримчан — предмет самої суперечки перестав існувати. Та й що поганого в оренді? Розмови про чужі кораблі в нашій гавані виглядають вельми наївно. Адже ж ми знаємо, що вони все одно там стоятимуть, скільки б ми не протестували. Чи, може, розпочнемо війну з Росією за Севастопіль? Коли виникають такі конфлікти, хтось повинен бути розумніший. Якщо ми приймемо вищезгадані рішення, економічний союз перестане бути для нас актуальним: Україна отримає змогу самостійно вирішити свої економічні проблеми. Але це не означає, що я закликаю до самоізоляції — нам потрібен буде не союз, а щось схоже на спільний ринок. Наші товари ще довго будуть конкурентноспроможні лише в межах СНД. Корисно також домагатися асоційованого членства. І зовсім інакше усе це виглядатиме, якщо весь комплекс севастопільських проблем (фльота і база) Верховна Рада України заблокує: тоді нам залишиться єдина дорога — в колоніяльне ярмо. Бо ми вміємо тільки міняти Уряд, але не вміємо тверезо мислити. Ми вимагаємо від Уряду того, чого й сам Господь не здатний нам дати: скасувати закон збереження й перетворення енергії.

У понеділок, 9-го серпня, українську дільницю Чикаго відвідав касир стейту Іллиной Патрик Квін у супроводі спеціяльного асистента Клавдія Вокера і радника д-ра Миколи Домашевського; а також представників Етнічного Комітету Приятелів Патрика Квіна — голови Майкла Войцика та заступника мгра Василя Домашевського.

Спершу вони зайшли до домівки Т-ва „Самопоміч", до залі, де щодня сеньйори користають з обідів програми Голден Дайнерс Клаб. Гостей привітала завідуюча Оля Бережан, а касир П. Квін цікавився функціонуванням згаданої програми, ставив питання старшим людям і з увагою прислухався до їх проблем. Він сказав, що йому „лежить на серці" справа допомоги сеньйорам, зокрема, щоб і далі добре функціонувала достава обідів у цій програмі.

Потім гості перейшли до будинку побіч, де міститься осідок Української Федеральної Каси „Самопоміч", діяльність якої високо цiниться у стейті Іллиной. Тут відбулася коротка спільна конференція — виміна думок і поглядів. Це була ще і зустріч, бо прийшли і деякі представники громади, настоятелі і отці українських церков: з православного собору св. Володимира — о. Павло Кравчук і о. Микола Червятюк, а від церкви свв. Володимира і Ольги — о. настоятель Іван Кротець. Касу репрезентували президент Роман Мицик, екзекутивний директор і касир Богдан Ватраль, керівник бюра Уляна Гриневич і організаційний референт Павло Олексюк. Після привітань президента Р. Мицика і екзекутивного директора Б. Ватраля виступив гість П. Квін. Він назвав українську кооперативну фінансову установу „одною з найкращих фінансових установ у стейті Іллиной". „Ми ставимо її за приклад, — сказав П. Квін, — і сьогодні я вкладаю до так добре веденої інституції, доповнюючи існуючий вже наш депозит, суму 3 мільйони долярів".

Фінансові контакти з касою „Самопоміч" розпочалися кілька років тому, ще за попереднього касира стейту Джеррі Косентіно. З того часу розпочалося зацікавлення нашою фінансовою установою і складення депозиту в цьому ж „кооперативному банку", як називано у діловій кореспонденції зі стейту. З цього простий висновок: якби українська фінансова інституція не була сильною, добре веденою, не показувала б послідовного росту, не було б і цих депозитів. Це головна і перша передумова взаємних контактів. Напевно, також велике значення має факт, що в стейтовому уряді працюють українці, згадані тут Домашевські, які вміло спрямовують увагу високих представників стейту на справи української етнічної групи. Це гарний приклад правильного підходу і розуміння, як допомагати своїй громаді.

Ірина Камінська

Перспективні двосторонні контакти

Гості в залі зі сеньйорами. На першому пляні зліва: д-р М. Домашевський, касир стейту П. Квін, мгр В. Домашевський, на другому пляні асистент К. Вокер, збоку О. Бережан і деякі сеньйори.

В конференційній залі каси „Самопоміч" (зліва): касир П. Квін, Б. Ватраль, П. Олексюк, М. Домашевський, К. Вокер.

Пам'ятник жертвам голоду 1933 року коло Чикаґо

Шістдесят років тому в Україні лютував страшний голод, штучно створений московсько-комуністичним режимом, від якого вмерло понад сім мільйонів українських селян.

Десять років тому при українській православній парафії св. Андрія, яка спорудила нову церкву в Блумінґделі коло Чикаго, виникла ідея побудувати пам'ятник жертвам голоду. Почали збирати гроші, виділили місце коло церкви, поставили дерев'яний хрест. В цьому році створили громадський комітет, щоб закінчити розпочату справу. Комітет, який очолює Іван Деркач, звернувся до ряду скульпторів. У конкурсі побудови пам'ятника взяли участь Микола Голодик, Іван Яців, Катерина Нимирів, Анатолій Кущ, Орест Яворський та Юрій Заяць. Громадський комітет вибрав проєкт скульптора Анатолія Куша з України, який тепер перебуває в Чикаго. Пам'ятник складатиметься з хреста з терновим вінком на ньому, в підніжжі якого буде бронзова постать засмученої матері з дитиною на руках. Висота пам'ятника — коло 15 футів. Побудова його коштуватиме коло 50 тисяч долярів. До цього часу зібрано половину потрібних фондів.

Комітет звертається до українського громадянства з просьбою допомогти поставити ще в цьому році пам'ятник. Відкрито конто в касі „Самопоміч" та банку „Певність" у Чикаго. Також можна скласти пожертву членам комітету, якими є Іван Деркач, Іван Козацький, Іван Тригубчук, Микола Міщенко, Олексій Коновал, Орест Бараник, Володимир Братків та інші. Щоб пожертви були звільнені від податку, чеки треба виписувати на: St. Andrew's Church, і висилати поштою на адресу: Committee for Commemoration, 10561 Palos West Dr., Palos Park, Ill. 60464.

Н.Н.

В ПОНЕДІЛОК, 13-ГО ВЕРЕСНЯ, хорватські серби розпочали збройний наступ на місто Карловац, обстрілявши його ракетами і мінами. Ці дії сербів є відповіддю на захоплення хорватами двох сіл в районі міста Госпіча. Спостерігачі остерігають, що мова йде не про локальну сутичку, а про відновлення війни: конфронтація має місце вздовж усього кордону між сербами і хорватами.

Чи ви вже спробували пити „Столову"?

(Закінчення зі стор. 1)

креслюємо на кожному кроці, є краща та дешевша як „Столічная".

— Чи ви впевнені в тому?

Тут оба підприємці відразу запевняють, що вони незвичайно вдоволені з того, що мали нагоду бачити у фабриці у Львові, що там обладнання якого не посоромилися б на Заході, а робітники працюють дуже фахово. Вони мають постійний безпосередній зв'язок із заводом, а його директор Іван Бойко приїжджає тепер тут до ЗСА, щоб все побачити на місці. Наші молоді підприємці мають, як довідуємося, договір на виключний продаж „Столової" у північній гемісфері та будуть поширювати свій засяг рекламами і продажу.

Нас цікавить практична сторона поширення горілки, бо знаємо як в Україні тепер важко із усіми засобами.

Показується, що „Столову" перевозять через Ригу до Ню Йорку у великих дерев'яних барилках по 40 футів і вже шість таких приїхало безпечно на місце розподілу в Байон для Ню Джерзі і в Бруклин для Ню Йорку. Пляшки, які приходять у трьох вимірах, дістаються до Львова зі Словаччини і Росії, наліпки англійською мовою друкуються в ЗСА. Все це безперечно складне, але члени корпорації „Ukrainian International Spirits Co" платять заводові відповідно до праці та в добрій валюті, а тому, що завод досі є державним і не має наміру перейти на приватний, частину із заплати дістає держава. Все це дає запоруку, що доставці стараються виконати замовлення, а тут на місці є відповідні фірми зацікавлені у розповсюджуванні української горілки. Це все доводить до того, що за горілкою питаються і зараз годі нашим підприємцям, як нам розказують, задоволити усіх покупців. Тому важко її ще знайти на поличках крамниць з алькогольними напитками.

Але треба їх про цю українську горілку питати, хоча може у декого насувається сумнів чи це потрібне. Наші гості, що взялися за таке ризикове діло, інформують, що мають для продавців відповідне відео про „Столову", а хто хоче знати, де можна її купити, хай телефонує на число (201) 784—8919.

ВИСТАВКА БУЛА ВІДКРИТА

У дописі про виставку Трипільської культури, який появився в ч. 174 в першому реченні треба читати: „була відкрита для чужинецьких і українських глядачів".